

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPRJEČAVANJU
PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA**

Zagreb, siječanj 2018.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

(a) Ocjena stanja

U listopadu 2017. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“, br. 108/17., u nastavku: Zakon). Tim je zakonom, pored ostaloga, u pravni poredak Republike Hrvatske prihvaćena *Direktiva (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. godine o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 5. 6. 2015., u nastavku: Direktiva).*

Zakonom je, sukladno odredbama Direktive, uređena dostupnost informacija o „stvarnim vlasnicima“ pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske iz *Registra stvarnih vlasnika* koji se ustrojava po Zakonu. Spomenuta pravna materija u bitnom je uređena u člancima 34. i 35. Zakona.

U članku 34. određen je krug ovlaštenika kojima su dostupne informacije o stvarnim vlasnicima pravnih osoba. Prije svih kao ovlaštenici određeni su službenici Ureda za sprječavanje pranja novca te drugih državnih tijela u čiji djelokrug spada borba protiv pranja novca i terorizma. Osim navedenih ovlaštenika koji su precizno Zakonom određeni, u članku 34. stavku 1. točki 4. Zakona kao ovlaštenici određeni su i fizičke i pravne osobe „koje dokažu opravdani pravni interes“. Člankom 35. Zakona uređene su pretpostavke za dostupnost podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata kada takve podatke traže fizičke ili pravne osobe pozivajući se na to da imaju opravdani pravni interes za ostvarivanje prava na dostupnost.

Razmatrane odredbe Zakona u velikoj su mjeri različite od normativnog rješenja iz Direktive. Dok se u Direktivi izrijekom koristi pravni standard „legitimni interes“ koji se ni na koji način dalje u Direktivi ne objašnjava, hrvatski se zakonodavac koristi normativnim standardom puno suženijeg sadržaja „opravdani pravni interes“. Štoviše, hrvatski zakonodavac u članku 35. precizno određuje sadržaj tog pojma oduzimajući mu istovremeno svojstvo pravnog standarda. Tako fizička ili pravna osoba može ostvariti pravo na dostupnost isključivo ako su istodobno kumulativno ispunjene dvije pretpostavke: (1) da su podatci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta za kojega se podnosi zahtjev isključivo vezani za

utjecaj na pravni položaj podnositelja zahtjeva u sudskim, upravnim ili drugim na zakonu utemeljenim postupcima i (2) da se podatci traže u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma.

Trenutni pravni režim dostupnosti podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata u tolikoj je mjeri ograničavajući da ne omogućava dostupnost podataka čak niti medijima i istraživačkim novinarima koji istražuju pojave poput pranja novca ili korupcije i s time povezanih kaznenih djela.

Osim opisanoga problema sužavanja pravnog pojma „legitimni interes“ iz Direktive i njegova svođenja na sadržajno bitno uži pojam „opravdani pravni interes“ u Zakonu, mora se uzeti u obzir i da je Europska unija sredinom 2016. započela postupak promjene pravila koja su predmet Direktive i Zakona. Tako je trenutno u tijeku zakonodavni postupak u tijelima Europske unije pokrenut povodom Prijedloga Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2015/849. Zakonodavni postupak o tom prijedlogu trenutno se nalazi u vrlo visokom stadiju, a tekst Prijedloga direktive s amandmanima pokazuje ozbiljan zaokret u pogledu pitanja dostupnosti podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području država članica EU. U tom kontekstu očekuje se da ti podatci budu svima javno dostupni u određenom opsegu i uz rijetke iznimke.

(b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Prepoznajući problem neusklađenosti relevantnog hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i uzimajući u obzir novije tendencije u zakonodavstvu EU kao i zakonodavstvu pojedinih država članica ovim se prijedlogom zakona želi uskladiti Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma s pravnom stečevinom EU. To se predlaže učiniti tako da se javno objave određeni podatci iz Registra stvarnih vlasnika.

(c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Javnom dostupnošću podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata doprinijet će se povjerenju u integritet poslovnih transakcija i financijskog sustava. Ovim Zakonom uspostaviti će se koherentan i koordiniran sustav dostupnosti podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata u kojemu će određeni podatci biti dostupni svima pod jednakim pretpostavkama i na način koji ne ograničava pravo pojedinca na zaštitu privatnog života ili krađu identiteta. K tome, značajno će se smanjiti administrativni troškovi obrade zahtjeva korisnika Registra kako za nadležna tijela, tako i za korisnike.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Članak 1.

U Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“, br. 108/17.) u članku 4. stavku 1. iza podstavka 17. dodaje se novi podstavak 18. koji glasi:

„18) internetska stranica Registra je dio sustava Registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz Registra“.

Dosadašnji podstavci 18. – 47. postaju podstavci 19. – 48.

Članak 2.

U članku 32. stavku 8. riječi: „te za pristup podacima iz Registra od strane pravnih i fizičkih osoba iz članka 34. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona,“ brišu se.

Članak 3.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„Članak 34.

(1) Podatci iz Registra javno su dostupni na način i u opsegu propisanom ovim člankom.

(2) Javno dostupni podatci o stvarnome vlasniku pravnog subjekta iz stavka 1. ovoga članka su:

1. ime i prezime
2. država prebivališta i/ili boravišta
3. mjesec i godina rođenja
4. državljanstvo i
5. priroda i opseg stvarnoga vlasništva.

(3) Podatci iz stavka 2. objavljuju se na internetskoj stranici Registra.

(4) Podatci iz Registra, u opsegu i na način propisanim ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, dostupni su sljedećim ovlaštenicima:

1. ovlaštenim službenicima Ureda
2. ovlaštenim osobama državnih tijela iz članka 120. ovoga Zakona
3. ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe obveznika te drugim zaposlenicima obveznika iz članka 9. ovoga Zakona, te osobama iz članka 68. stavka 4. ovoga Zakona, kada provode mjere dubinske analize stranke na temelju ovoga Zakona i

(5) Uredu i državnim tijelima iz stavka 4. točke 2. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni svi podatci koji se nalaze u Registru bez naknade, kada postupaju u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

(6) Osobama iz stavka 4. točke 3. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni ili neizravno dostupni podatci koji se nalaze u Registru u opsegu, na način i uz naknadu propisanu pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona, kada obveznici provode mjere dubinske analize sukladno odredbama ovoga Zakona.

(7) U iznimnim okolnostima, na pojedinačnoj osnovi i na obrazloženi i potkrijepljeni zahtjev pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona ili nadležnoga državnog tijela iz članka 120. ovoga Zakona, ograničit će se pristup podacima ili jednome dijelu podataka o stvarnome vlasništvu pojedinoga pravnog subjekta ako bi pristup tim podacima izložio stvarnoga vlasnika riziku od prijevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili mu je oduzeta poslovna sposobnost.

(8) Ured utvrđuje je li zahtjev iz stavka 7. ovoga članka opravdan na način propisan zakonom koji uređuje upravni postupak.

(9) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu iz stavka 7. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, nego se može pokrenuti upravni spor.

(10) Ograničenja pristupa podacima iz stavka 7. ovoga članka ne odnose se na obveznike iz članka 9. ovoga Zakona koji su kreditne i financijske institucije ili javni bilježnici iz članka 9. stavka 2. točke 18. ovoga Zakona kada provode postupak dubinske analize stranke u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, niti na Ured i državna tijela iz stavka 4. točke 2. ovoga članka.“.

Članak 4.

Naslov iznad članka 35. i članak 35. brišu se.

Članak 5.

U članku 106. stavku 1. točki 7. riječi: „na temelju članka 34. stavka 6. i članka 35. stavka 4.“ zamjenjuju se riječima: „na temelju članka 34. stavka 8.“.

Članak 6.

U članku 110. stavku 2. točki 8. riječi: „stavaka 4. i 5.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 7.“.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Članak 1.

Dopunjuje se odredba kojom se u Zakonu određuje značenje pojmova i to pojmom „internetska stranica Registra“ s obzirom na cilj ovoga Prijedloga da neki podatci iz Registra budu javno dostupni svima putem internetskih stranica i bez naknade.

Članak 2.

Briše se dio odredbe članka 32. imajući u vidu promjenu u koncepciji pristupa podacima iz Registra koja se uređuje u nastavku Prijedloga.

Članak 3.

Mijenja se članak 34. kako bi se osigurao pravni temelj za javnu dostupnost taksativno navedenih podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata.

Članak 4.

Članak 35. briše se u cijelosti kao suvišan.

Članci 5. i 6.

U oba članka izmjena je nužna zbog promjene numeracije odredaba u članku 34. te brisanja članka 35.

Članak 7.

Ovim se člankom uređuje objava u Narodnim novinama te predlaže da zakon stupi na snagu osmog dana od dana objave.

VI. TEKST ODREĐABA VAŽEĆEG ZAKONA KOJU SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Značenje pojedinih pojmova

Članak 4.

Pojedini pojmovi u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) burza i uređeno tržište pojmovi su koji imaju isto značenje kao u zakonu kojim je uređeno tržište kapitala
- 2) Carinska uprava jest Ministarstvo financija, Carinska uprava
- 3) država članica jest država članica Europske unije ili država potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora
- 4) elektronički novac ima isto značenje kao u zakonu koji uređuje elektronički novac
- 5) Europska nadzorna tijela su Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se mijenja Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ; Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ; Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržište kapitala (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskoga nadzornog tijela (Europskoga nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ
- 6) fiktivna banka jest kreditna ili financijska institucija ili institucija koja obavlja poslove jednakovrijedne poslovima kreditnih ili financijskih institucija, a koja nije fizički prisutna u državi ili na području na kojem je osnovana, niti ima stvarno vodstvo ili upravu te koja nije članica uređene financijske grupe koja podliježe učinkovitom konsolidiranom nadzoru
- 7) financijska institucija pojam je koji se koristi za obveznike iz članka 9. stavka 2. točaka 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 17. a), b), c), d) i e) ovoga Zakona, te njihove podružnice, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji
- 8) Financijski inspektorat jest Ministarstvo financija, Financijski inspektorat Republike Hrvatske
- 9) financijsko-obavještajna jedinica jest:
 - a) domaća financijsko-obavještajna jedinica jest Ured za sprječavanje pranja novca (u daljnjem tekstu: Ured)
 - b) inozemna financijsko-obavještajna jedinica jest središnje tijelo za zaprimanje i analizu sumnjivih transakcija i drugih informacija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te za dostavljanje rezultata analize nadležnim tijelima u državi članici ili trećoj državi (u daljnjem tekstu: inozemna FOJ)

- 10) FIU.net jest zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu informacija i podataka između financijsko-obavještajnih jedinica država članica
- 11) gotovina iz članka 121. ovoga Zakona ima isto značenje kao u Uredbi EZ br. 1889/2005
- 12) gotovina jesu novčanice i kovani novac koji su u optjecaju kao zakonsko sredstvo plaćanja
- 13) gotovinska transakcija jest svaka transakcija pri kojoj obveznik fizički primi od stranke gotovinu odnosno stranci fizički preda gotovinu u posjedovanje i na raspolaganje
- 14) grupa znači grupu društava koja se sastoji od matičnoga društva, društava kćeri te društava u kojima matično društvo ili društvo kći sudjeluju, kao i društava koja su međusobno povezana kako je to propisano zakonom koji uređuje trgovačka društva i zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika
- 15) identifikacijski broj jest osobni identifikacijski broj obveznika osobnoga identifikacijskog broja određenoga zakonom kojim se uređuje osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB), odnosno drugi identifikacijski broj za osobe koje nisu obveznici OIB-a
- 16) imovina jest imovina svake vrste, bilo fizička ili ne, pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna i pravni dokumenti ili instrumenti u bilo kojem obliku, uključujući elektronički ili digitalni, kojima se dokazuje vlasništvo nad imovinom ili udio u imovini te vrste
- 17) informacija o djelatnosti stranke koja je fizička osoba jest svaki podatak koji je osnova za uspostavljanje i praćenje poslovnoga odnosa, bez obzira je li riječ o privatnome ili profesionalnome statusu odnosno aktivnosti stranke
- 18) kanal dostave jest kanal koji se koristi za isporuku proizvoda i usluga do krajnjega korisnika
- 19) korespondentnim odnosom smatra se:
- a) da jedna banka kao »korespondent« pruža bankovne usluge drugoj banci kao »respondentu«, uključujući vođenje računa i pružanje usluga povezanih s vođenjem računa kao što su upravljanje gotovinom, međunarodni prijenosi novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi te usluge deviznoga poslovanja
- b) odnosi između i unutar kreditnih institucija te financijskih institucija, uključujući kada se slične usluge pružaju preko institucije korespondenta instituciji respondenta te uključujući odnose uspostavljene za transakcije vrijednosnim papirima ili prijenos novčanih sredstava
- 20) kreditna institucija pojam je koji se koristi za obveznike iz članka 9. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona, a ima isto značenje kao u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, uključujući njezine podružnice kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 17. te Uredbe, smještena u Europskoj uniji, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište u Europskoj uniji ili u trećoj zemlji
- 21) kriminalna aktivnost jest svako sudjelovanje u počinjenju kaznenoga djela, propisanog Kaznenim zakonom i drugim zakonima kojima su propisana kaznena djela, uključujući i porezna kaznena djela povezana s izravnim i neizravnim porezima
- 22) kvalificirani certifikat za elektronički potpis ili elektronički pečat jesu certifikat za elektroničke potpise koji izdaje kvalificirani pružatelj usluga povjerenja i koji ispunjava zahtjeve utvrđene Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja

2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 910/2014)

23) Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma jest stručna radna skupina koju čine predstavnici državnih tijela i institucija nadležnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma

24) Nacionalna procjena rizika jest sveobuhvatan proces identifikacije i analize glavnih rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj razini

25) Nadnacionalna procjena rizika jest procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima, a koju provodi Europska komisija

26) neprofitne organizacije jesu udruge, zaklade, fundacije, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost sa svrhom stjecanja dobiti

27) obveznici su pravne i fizičke osobe koje su obvezne poduzimati mjere i radnje radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s ovim Zakonom

28) osoba koja obavlja profesionalnu djelatnost jest pravna ili fizička osoba koja djeluje u okviru svoje profesionalne djelatnosti, i to: odvjetnik, odvjetničko društvo, javni bilježnik, revizorsko društvo, samostalni revizor, društvo za porezno savjetništvo, porezni savjetnik, vanjski računovođa koji je fizička ili pravna osobe koja obavlja računovodstvene usluge

29) ovlaštena osoba i njezin zamjenik jesu osobe koje imenuje obveznik te koje su ovlaštene i odgovorne za provođenje mjera i radnji koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma koje su propisane ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima

30) Porezna uprava jest Ministarstvo financija, Porezna uprava

31) poslovni odnos jest poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos povezan s profesionalnim aktivnostima obveznika i za koji se očekuje, u vrijeme uspostavljanja, da ima element trajnosti; poslovnim odnosom u smislu ovoga Zakona smatra se i registracija igrača sukladno propisima kojima se uređuje priređivanje igara kladenja na daljinu

32) povremena transakcija jest transakcija koja se ne obavlja u okviru uspostavljenoga poslovnog odnosa

33) predikatno kazneno djelo jest svako kazneno djelo kojim je ostvaren nezakonit prihod koji može biti predmet kaznenoga djela pranja novca

34) preporuke FATF jesu međunarodni standardi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma izdani od Skupine zemalja za financijsku akciju (engl. Financial Action Task Force, u daljnjem tekstu: FATF) koje je međudržavno tijelo osnovano sa zadaćom utvrđivanja standarda i promoviranja učinkovite implementacije postavljanja standarda i promicanja učinkovite provedbe zakonskih, regulatornih i operativnih mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na međunarodnoj razini

35) prijenos novčanih sredstava ima isto značenje kao što je definirano u članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2015/847

36) pružatelj usluga povezanih s trustovima ili trgovačkim društvima jest svaka osoba koja u skladu sa svojim poslovanjem trećim osobama pruža bilo koju od sljedećih usluga:

a) osnivanje trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba

- b) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju direktora ili tajnika trgovačkoga društva, partnera u partnerstvu ili sličnoga položaja u odnosu na druge pravne osobe
- c) pružanje usluga registriranoga sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkomu društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili pravnoga uređenja
- d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj trusta osnovanoga izričitom izjavom (engl. express trust) ili sličnoga pravnog uređenja
- e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnoga dioničara u ime druge osobe, osim ako je riječ o trgovačkome društvu uvrštenome na uređeno tržište koje podliježe obvezi objavljivanja podataka u skladu s pravom Europske unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima
- 37) razumne mjere su odgovarajuće mjere koje poduzimaju obveznici, a koje su razmjerne rizicima od pranja novca i financiranja terorizma
- 38) Registar stvarnih vlasnika je središnja elektronička baza podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske i trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava kojima je izdan OIB (u daljnjem tekstu: Registar)
- 39) službeni osobni dokument jest svaka javna isprava s fotografijom osobe koju izdaje nadležno državno domaće ili strano tijelo, a sa svrhom identifikacije osobe
- 40) sredstva jesu imovina i financijska sredstva i koristi bilo koje vrste, uključujući:
- a) gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, novčane doznake i druga sredstva plaćanja
- b) uložena sredstva kod obveznika
- c) financijske instrumente određene zakonom koji uređuju tržište kapitala kojima se trguje javnom ili privatnom ponudom, uključujući dionice i udjele, certifikate, dužničke instrumente, obveznice, garancije i izvedene financijske instrumente
- d) ostale isprave kojima se dokazuju prava na financijskim sredstvima ili drugim financijskim izvorima
- e) kamate, dividende i druge prihode od sredstava
- f) potraživanja, kredite i akreditive
- 41) stranka jest osoba koja uspostavlja ili već ima uspostavljen poslovni odnos kod obveznika ili obavlja povremenu transakciju
- 42) stvarni vlasnik stranke jest svaka fizička osoba (osobe) koja je konačni vlasnik stranke ili kontrolira stranku ili na drugi način njome upravlja, i/ili fizička osoba (osobe) u čije ime se provodi transakcija, uključujući onu fizičku osobu (osobe) koje izvršavaju krajnju učinkovitu kontrolu nad pravnom osobom ili pravnim uređenjem
- 43) transakcija jest svaki primitak, izdatak, prijenos s računa na račun, zamjena, čuvanje, raspolaganje i drugo postupanje s novcem ili drugom imovinom kod obveznika
- 44) treća država jest država koja nije članica Europske unije ili potpisnica Sporazuma o osnivanju Europskoga gospodarskog prostora
- 45) usluga priređivanja igara na sreću jest usluga koja uključuje primanje uplata u igrama na sreću, uključujući one s elementom vještine, kao što su lutrijske igre na sreću, igre na sreću na automatima, igre u kasinima i igre klađenja koje se igraju na fizičkoj lokaciji ili na daljinu

preko interneta, telefona ili nekih drugih interaktivnih komunikacijskih uređaja preko kojega igrač može odigrati igru samostalno, interakcijom sa sustavom

46) utvrđivanje i provjera identiteta stranke jest postupak prikupljanja podataka i informacija o stranci te njihovo provjeravanje korištenjem dokumenata, podataka i informacija dobivenih iz pouzdanoga i neovisnoga izvora

47) više rukovodstvo obveznika znači zaposlenik obveznika s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku te ne treba, u svim slučajevima, biti član uprave ili drugoga poslovnog tijela obveznika.

Registar stvarnih vlasnika

Članak 32.

(1) Registar je središnja elektronička baza podataka koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima:

a) pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske:

1. trgovačkih društava

2. podružnica stranih trgovačkih društava

3. udruga

4. zaklada

5. fundacija i

6. ustanova kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije jedini osnivač

b) trusta i s trustom izjednačenoga subjekta stranoga prava koji je obveznik OIB-a u Republici Hrvatskoj, a na temelju zakona kojim se uređuje OIB.

(2) Registar u ime Ureda operativno vodi Financijska agencija.

(3) Financijska agencija dužna je:

1. uspostaviti, održavati i upravljati Registrom

2. prikupljati, evidentirati, obrađivati i arhivirati podatke iz Registra

3. omogućiti upis i ažuriranje podataka u Registar u skladu s člankom 33. stavkom 4. ovoga Zakona

4. omogućiti dostupnost podataka iz Registra u skladu s člankom 34. ovoga Zakona

5. provjeravati podatke u Registru u skladu s člankom 36. stavkom 1. ovoga Zakona i

6. poduzimati i druge radnje u skladu s ovim Zakonom.

(4) Financijska agencija dužna je podatke upisane u Registar u skladu s člankom 33. stavkom 4. ovoga Zakona čuvati trajno.

(5) Financijska agencija ovlaštena je preuzimati podatke iz sudskog registra te podatke iz drugih matičnih registara preko kojih se osnivaju ili registriraju pravni subjekti iz stavka 1. točke a) ovoga članka te druge podatke iz službenih evidencija Porezne uprave na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz stavka 8. ovoga članka, bez naknade.

(6) Financijska agencija u svrhu vođenja Registra ovlaštena je upravljati bazom podataka Registra, održavati i osigurati zaštitu baze podataka Registra i dokumenata koji su pohranjeni u arhivu Registra.

(7) Financijska agencija odgovorna je za vjerodostojnost evidentiranja unesenih podataka i identifikaciju obveznika unosa podataka iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona.

(8) Ministar financija pravilnikom detaljnije propisuje sadržaj i strukturu podataka u Registru, način vođenja, način upisa i rokove upisa podataka u Registar, način provjere upisanih podataka u Registar, dodatne podatke koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u Registar, sadržaj, oblik i način popunjavanja obrasca za upis podataka u Registar, postupak nadzora nad dostavom i provjeru podataka u Registru, upisom, ažuriranjem i točnošću podataka u Registru, način provedbe ovoga Zakona u odnosu na dostupnost podataka iz Registra, vrste i visine naknada za pristup podacima iz Registra od strane obveznika iz članka 9. ovoga Zakona te za pristup podacima iz Registra od strane pravnih i fizičkih osoba iz članka 34. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, te uporabu i čuvanje i zaštitu podataka iz Registra, u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

(9) Ured o značajkama Registra iz stavka 1. ovoga članka obavještava Europsku komisiju.

Dostupnost podataka o stvarnome vlasništvu

Članak 34.

(1) Podatci iz Registra, u opsegu i na način propisanim ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, dostupni su samo sljedećim ovlaštenicima:

1. ovlaštenim službenicima Ureda
2. ovlaštenim osobama državnih tijela iz članka 120. ovoga Zakona
3. ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe obveznika te drugim zaposlenicima obveznika iz članka 9. ovoga Zakona, te osobama iz članka 68. stavka 4. ovoga Zakona, kada provode mjere dubinske analize stranke na temelju ovoga Zakona i
4. pravnim i fizičkim osobama koje dokažu opravdani pravni interes.

(2) Uredu i državnim tijelima iz stavka 1. točke 2. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni svi podatci koji se nalaze u Registru bez naknade, kada postupaju u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

(3) Osobama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka izravno su elektroničkim putem dostupni ili neizravno dostupni podatci koji se nalaze u Registru u opsegu, na način i uz naknadu propisanu pravilnikom iz članka 32. stavka 8. ovoga Zakona, kada obveznici provode mjere dubinske analize sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. točke 4. ovoga članka mogu Uredu podnijeti obrazloženi zahtjev za podacima o stvarnome vlasniku pojedinog konkretnog pravnog subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona koji su upisani u Registar.

(5) U iznimnim okolnostima, na pojedinačnoj osnovi i na obrazloženi i potkrijepljeni zahtjev pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona ili nadležnoga državnog tijela iz članka 120. ovoga Zakona, ograničit će se pristup podacima ili jednome dijelu podataka o stvarnome vlasništvu pojedinoga pravnog subjekta ako bi pristup tim podacima izložio stvarnoga vlasnika riziku od prijevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili mu je oduzeta poslovna sposobnost.

(6) Ured utvrđuje je li zahtjev iz stavka 5. ovoga članka opravdan na način propisan zakonom koji uređuje upravni postupak.

(7) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu iz stavka 5. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, nego se može pokrenuti upravni spor.

(8) Ograničenja pristupa podacima iz stavka 5. ovoga članka ne odnose se na obveznike iz članka 9. ovoga Zakona koji su kreditne i financijske institucije ili javni bilježnici iz članka 9.

stavka 2. točke 18. ovoga Zakona kada provode postupak dubinske analize stranke u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, niti na Ured i državna tijela iz stavka 1. točke 2. ovoga članka.

Dostupnost podataka na temelju opravdanoga pravnog interesa

Članak 35.

(1) Opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona smatrat će se dokazanim ako su istodobno ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. podatci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona za kojega se podnosi zahtjev isključivo su vezani za utjecaj na pravni položaj podnositelja zahtjeva u sudskim, upravnim ili drugim na zakonu utemeljenim postupcima i
2. podatci se traže u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma.

(2) Ured utvrđuje postoji li opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Kada se utvrdi postojanje opravdanoga pravnog interesa iz stavka 1. ovoga članka, podnositelju zahtjeva iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona će biti dostupni sljedeći podatci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) ovoga Zakona za kojega je podnesen zahtjev:

1. ime i prezime
2. država prebivališta i/ili boravišta
3. mjesec i godina rođenja
4. državljanstvo i
5. priroda i opseg stvarnoga vlasništva.

(4) Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, nego se može pokrenuti upravni spor.

Ovlasti službenika Ureda

Članak 106.

(1) Ovlasti službenika Ureda su:

1. obavljati analitičko-obavještajnu obradu podataka, informacija i dokumentacije u slučajevima sa sumnjom na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma
2. izdavati nalog obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
3. izdavati nalog obvezniku za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke
4. pribavljati dodatne podatke, informacije i dokumentaciju od obveznika
5. pregledati dokumentaciju u sjedištu obveznika i u poslovnim jedinicama obveznika te zatražiti ispis pohranjenih dokumenata i preslike izvornih dokumenata
6. obavljati neizravni nadzor obveznika analizom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije i
7. voditi upravni postupak na temelju članka 34. stavka 6. i članka 35. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Ovlašteni službenik Ureda iz članka 105. stavka 1. ovoga Zakona obavlja poslove i zadatke radnoga mjesta na koje je raspoređen i primjenjuje ovlasti po službenoj dužnosti sukladno odredbama ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te obavlja i druge poslove po nalogu nadređenoga službenika.

(3) Nalog nadređenoga službenika može biti usmeni ili pisani.

(4) Ovlašteni službenik Ureda ne smije obavljati poslove koji prelaze ovlasti koje su mu propisane sukladno radnome mjestu na koje je raspoređen, osim u slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Zadaće Ureda

Članak 110.

(1) U svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma Ured obavlja sljedeće temeljne zadaće na način propisan ovim Zakonom:

1. prima i analizira informacije, podatke i dokumentaciju koju mu obveznici, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i inozemni FOJ-evi dostave u vezi sa sumnjom na pranje novca, povezano predikatno kazneno djelo ili financiranje terorizma

2. od obveznika, državnih tijela, sudova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima traži podatke ili drugu dokumentaciju potrebnu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma

3. obavlja uvid i pregled podataka, informacija i dokumentacije u sjedištu ili poslovnim jedinicama obveznika

4. izdaje naloge obveznicima za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

5. izdaje naloge obveznicima za stalno praćenje financijskoga poslovanja stranke

6. dostavlja nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji i/ili inozemstvu

7. provodi strategijske analize zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih FOJ-eva, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma

8. na nacionalnoj razini proaktivno međuinstitucionalno surađuje sa svim nadležnim državnim tijelima uključenim u sustav sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma

9. međunarodno razmjenjuje podatke, informacije i dokumentaciju s inozemnim FOJ-evima u slučajevima sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma preko zaštićenih komunikacijskih kanala te surađuje s drugim inozemnim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

10. obavlja neizravan nadzor obveznika pregledom prikupljenih podataka, informacija i dokumentacije dostavljene od obveznika sukladno ovom Zakonu i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te podnosi optužni prijedlog ako utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj propisan ovom Zakonom i

11. predlaže nadležnome nadzornom tijelu provođenje ciljanoga izravnog nadzora kod obveznika provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

(2) Osim temeljnih zadaća iz stavka 1. ovoga članka, Ured obavlja i druge zadaće bitne za razvoj preventivnoga sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, tako da:

1. predlaže izmjene i dopune propisa koji se primjenjuju za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te financiranja terorizma

2. koordinira rad Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u postupku provođenja i redovitoga ažuriranja nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma

3. zajedno s nadzornim tijelima surađuje s obveznicima prilikom sastavljanja liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, sredstava i osoba u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma

4. samostalno daje smjernice obvezniku sukladno članku 141. ovoga Zakona o primjeni pojedine odredbe ovoga Zakona i na temelju njega donesenih podzakonskih akata

5. organizira i sudjeluje sa strukovnim udruženjima obveznika, državnim tijelima iz članka 120. ovoga Zakona u stručnom osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika obveznika, nadležnog nadzornog tijela te drugih državnih tijela

6. najmanje jednom godišnje objavljuje statističke podatke iz područja pranja novca i financiranja terorizma

7. na drugi odgovarajući način obavještava javnost o pojavnim oblicima pranja novca i financiranja terorizma i

8. vodi upravni postupak utvrđivanja opravdanosti zahtjeva iz članka 34. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona.